

Štempiharški glas.

MESECA PEČENCA VIII.- ŠTEV. 5.

ooooooo

ooo

ODLOMEK IZ ČIN-ČAJJEVEGA DNEVNIKA .

Moja velika želja se je izpolnila : Bil sem pri Sv. Lovrencu. Uresničilo se je tudi to, kar si pred časom še misliti ne bi upal: Bil sem tam v obilni družbi Štempiharjev. Popisal sem ves izlet, a trenutek na sveti gomili si komaj upam...

Opozoril sem tovariše na pomen kraja, sicer pa to ni bilo potrebno. Še tisti, ki so navadno najbolj razigrani, so resno in zbrano stali ob gomili. Na moj poziv, da se s kratkim molkom v duhu poklonimo velikemu pesniku, je zavladal veličasten mir.

Zazrl sem se v rdeče nageljne, ki sem jih bil položil na gomilo v imenu navzočih Štempiharjev. Štirideset nageljnov: štirideset Štempiharjev! Zraven je bilo cvetje, ki so ga bile položile tovarišice. Pod gričem je Soča komaj slišno pela svojo tajno pesem, ki jo je nekoč tudi On poslušal. Kar same od sebe so se mi v mislih zbrale besede:

Glej, štirideset cvetov rdečih,
znak sre naših žarko gorečih,
povezal z zlatim sem trakom.
To znak je ljubezni, ki seže
naj v srca trpeča, nam veže
jih v dobi obdani zdaj z mrakom.
Na tvojo gomilo
zdaj niz ta polagam molče. -
Naj cvetje rdeče
pove ta ljubeče
vso misel milo,
ki moja beseda je ne...

Drevesa so zašušljala v vetru. Zazdeležo se mi je, da je to odgovor na moje misli. Zdramil sem se in nagovoril navzoče.

Povzel je nato besedo tovariš Fjoketo in v kratkih besedah obrazložil življenje in delo velikega pokojnika. Nekaj mlajših deklet se je zazrlo v sliko pesnika na spomeniku. V srcu sem bil hvaležen Fjoketu, ki je znal v najmlajših obuditi ponos in ljubezen do naroda.

Še sem imel pred očmi sliko, ki nam jo je bil podal Fjoketo, ko je ob gomili zadonela pesem, ki je napisana tudi na spomeniku. Še nikoli mi ni ta pesem segla tako do srca ko tisti trenutek in tudi ostali Štempiharji je niso se nikoli s takim občutkom zapeli. Sledila je pesniku najljubša "Nazaj v planinski raj!". Prvič sem v resnici videl tisti planinski raj, ki ga je On tako opeval. Umel sem, da je v resnici nemogoče pozabiti na tiste kraje, posebno onim, ki so jim domovina.

Tiho in slovesno so se poslednji zvoki razgubili v daljavo.

Še malo smo se razgledali po okolici in se polagoma začeli vračati v Kamno.

Obrazi so se polagoma zopet razjasnili, smeh se je zopet oglašal...

Tam spodaj pa je slovesno pela Soča in vpletala svoje zvoke v večne sanje Njega, ki mirno sniva na tihem zelenem griču...

ooooooo

ooooo

ooo

o

Gregorčičev nagrobni spomenik pri Sv. Lovrencu na Libušnjem.

(sl. Fjokelovič)

oooooooooooo

oooooooooooo

oooooooooooo

oooooooooooo

oooooooooooo

OB GROBU.

(Fjokelovič)

Do duše težka mi je misel segla,
pri sreči mi tako je bilo,
ko da k pogrebu bi zvonilo...
ko mati rodna bi v grob mi legla...

Zasanjal leta svoja sem mladostna,
ko duša žejna tvoje pesmi pila,
ljubiti rod svoj se iz njih učila.-
So sreča mlada brala jih radostna...

Pod gričem Soča žalostno je pela
in kalna, mračna vsa je bila,
kakor da bi se solzila,
ker megla hladna dom je moj odela.

Na kamnu očalnič je oko mi zrlo -
in zdajci se mi je zazdelo,
da morje se je razbesnelo,
in lahki brod valovje je požrlo.

In vsi, ki v duhu so ob meni stali,
odločno so po veslu segli
in svečano si prisegli:
"Veslali bomo, bratje, vsi veslali!"....

:::::::::::
:::::::::::
:::::::::::
:::::::::::
:::::::::::

Videl sem AKORDI.

Noč je. Skozi okno sije mesec in riše svetel pravokot na steno moje sobe. Pred nekaj urami sem se vrnil s prijetnega pomladanskega izleta. Že nekajkrat sem se obrnil v postelji, a vendar ne dobim prave lege, da bi zaspal. Skozi okno se oglašajo zvoki klavirja, ki se dohitevajo in izgubljujejo v neznano daljavo. Zdi se, da so del slike, ki se je neklicana porajala pred mojimi očmi. Skušam jo siloma odstraniti, a zaman. Znova priplava, pozibavajoč se na otožnih akordih klavirja.

Kdaj se je prvokrat pojavila in vtisnila v mojo dušo? - Dolgo je že tega.

Bila je zima. Vse je ležalo tiho in mirno, pokrito z neizmerno belo odejo. Šel sem čez belo ravan. Sivi oblaki so leno viseli na nebu in čakali na mrak, ki je tiho prihajal. Ostro ozračje je bilo prežeto z neko tajno svečanostjo. Visoki topol je osamljen dvigal svoje veje proti nebu. Čezenj je plul črn vran in zakrakal. Nekaj tužnega mi je legalo na srce. Trudno sem stopal in zdelo se mi je, da sem popolno - ma sam na svetu...

V nepregledni samoti in belini mi je pogled obstal na mali temni lisi, ki se je pojavila pred mojo nogo. Dregnul sem s čevljem ob ptička. Poginil je bil najbrže od lakote in mraza. Molel je nožice od sebe, kot bi nečesa prosil.

Zamislil sem se za trenutek in ptiček se mi je sila zasmilil. Zdel se mi je človek, ki je osamljen in zapuščen našel smrt v obsežni beli puščavi. Pobral sem suho vejo pod topolom in zvrtil luknjo v trdo zemljo. Položil sem vanjo ptička in ga zagrebel...

Žalni akordi plavajo, plavajo. Na nevidnih krilih se dvigajo in se vpletajo v moje misli, ki ž njimi tonijo v pomladanski noči...

Tudi jaz bom nekaj, v daljnem ali bližnjem jutru, nem obležal. Nihče se ne bo zmenil zame. Morda ne bo popotnika, ki bi na moj osamljeni grob položil najskromnejšo cvetko svojega pomilovanja.

Danes sem prepeval med tovariši, a jutri bodo tudi brez mene prepevali iz pomladi v pomlad. Izostali tovariš ne bo niti za hip ustavil njihovega poleta, ne petja...

Klavir je utihnil. Misli so se razbežale.

Zdi se mi, da slišim glas črnega vrana, ki leti čez visoki topol tam v daljni tihi planjavi...

roman "Promessi sposi" navzlic temu, da mi je bil že pred nekaj leti prebrat, kar je pravek zasposlan s člankom, ki ga je objavil v "Slovenski reviji" in katerih pa ni ostal niti besedice.

Ke je moj nekdanji sošolec pohvalil moj "Slovenski roman" ter pristavil, da je roman "Promessi sposi" stari, a še vedno aktualen, je kraj, kjer se je zgodila zgodba, ki je bila prebrana v "Slovenski reviji" in katerih pa ni ostal niti besedice. Ne je moj nekdanji sošolec pohvalil moj "Slovenski roman" ter pristavil, da je roman "Promessi sposi" stari, a še vedno aktualen, je kraj, kjer se je zgodila zgodba, ki je bila prebrana v "Slovenski reviji" in katerih pa ni ostal niti besedice.

Maš sojalni slovenski... leta kvalije Cankarja, Ravka in Župančiča. Kar na pamet... in jih slučajno ujeli v blanko časopisa... je priznanega kritiča. Z največjim učinkom pa v resnici... vseh prevodov tujih romanov. Kdor zna laški, pa prične kupuje... ki so jih spisal Mariani, Pittigrilli, Guido de Verona in got. Logična je, da so ti čitatelji najbolj navdušeni branitelji Cankarja in Župančiča. V skupnih pogovorih kar vurejajo, kačevajo, kaj bi se uveljavil zakon, ki bi prepovedal tisk knjig, ki so sravnata sveta literaturizma ki jih skrivoma čitajo, in ki ikhajajo v tako velikem številu izvodov, da dosežejo tako kvantno lepe knjige romaj, najhen odstopok. Nečep so tu akvarjati v vprašanjem, kaj je tej hinavščini in laži glode kapih knjig varok, a moje skromne mnenje je, da mnogi čitajo "rusne romane", a kvalije druge, ker vedo, da se bo takej ugnilo, kdo se, ako povedo po pravici, kakšne knjige čitajo. Zavedajoč se, da so petdesettisočni izvodi ustvarjeni navadno so "makulturni falk", se vsak čitatelj boji prerogovora: "Povej mi, kaj čitaš, in vedel bom, kdo si." "Ja ted vse laži o knjigi. - Pravim laži, kajti, kdor izraja mnenje, o katerem ni prepričan, - laže."

Videl sem ga,
zagledal se vanj,
ko ves poln sanj
je v zarje mladostne prepeval.

Mu žarki pogled
je gledal sam ovet,
ki kril je pomladne poljane.
In misli kot drzni sokoli
tja daleč okoli
nađ sinje oblake so plule.

A danes ves zmučen obstal je pri meni.
V črni temi
sem blede obličje uzrl.
V trudne oči
prečutih noči
pogled sem nemo uprl.

In kruto objel me je mraz,
-v njem sem spoznal svoj obraz.

ooo

o

o

o

Čin-Čaj:

KNJIGA IN LAŽ _____

:::::~::~::~

Kadar je pogovor o vremenu, o zadnjem filmu, o cestni nesreči, o varanju znanih zakoncev in o obrekovanju bližnjega izorpan, se razen politike in naštevanja svojih posebnih okusov kakšenkrat obravnavajo in ocenjujejo razne čitane in nečitane knjige.

Prepričan sem, da je v poslednjem pogovoru največ laži in hinavščine. (Kakšen bo bleknil, da je to zopet prismojena čin-čajerija in sploh blebetanje, ki nima ne repa, ne glave? Kar se tiče repa in glave, mu dam prav, a kar se tiče laži, je vendarle če ne prav gola, vsaj slabo oblečena resnica.) Čudno pa je, da se ravno v pogovoru o knjigah najbolj lažemo. Nešteto je ljudi, ki se na primer hvalijo, kako so z zanimanjem čitali knjigo, ki so jo v resnici komaj površno preleteli, le toliko, da si zapomnijo nekaj imen in nekaj dejanj, da s tem dokazujejo, da so v resnici čitali in uživali knjigo, o kateri pišejo po revijah in časopisih priznani kritiki svoje hvale in ocene.

Ti čitatelji pa se ne bodo nikoli ponašali, da so prečitali dvakrat knjigo, ki je za v koš in ki je po mnenju priznanih kritikov literarna smet.

Med svojimi laškimi znanci sem slišal gospoda, kako je hvalil stari roman "Promessi sposi" navzlic temu, da ni knjige nikoli prečital, ker je preveč zaposlen s čitanjem knjig Edgar Wallace-ja, o katerih pa ni orhnil niti besedice.

Ko je moj nekdanji sošolec pohvalil neki "žolti roman" ter pristavil, da je roman "Promessi sposi" starinski in dolgočasen, je prej omenjeni gospod energično protestiral ter branil knjige in imena slavnih laških pisateljav, o katerih je slišal praviti v šoli, in katerih imena se še danes čitajo na uličnih tablicah, navzlic temu, da večina ljudi ne čita njihovih del.

Med mojimi slovenskimi znanci je isto. Hvalijo Cankarja, Bevka in Župančiča. Kar na pamet znajo nekaj pohvalnih fraz, ki so jih slučajno ujeli v članku časopisa ali kakega javno priznanega kritika. Z največjim užitkom pa v resnici čitajo slabe prevode tujih romanov. Kdor zna laški, pa prično kupuje in čita knjige, ki so jih spisal Marijani, Pittigrilli, Guido da Verona in pod. Logično je, da so ti čitatelji najbolj navdušeni branitelji Cankarja in Župančiča. V skupnih pogovorih kar vzrojijo hahtevajo, naj bi se uveljavil zakon, ki bi prepovedal tisk knjig, ki so sramota čist literaturi, a ki jih skrivoma čitajo, in ki izhajajo v tako velikem številu izvodov, da dosežejo tako zvane lepe knjige komaj majhen odstotek. Nočem se tu ukvarjati z vprašanjem, kaj je tej hinavščini in laži glede lepih knjig vzrok, a moje skromno mnenje je, da mnogi čitajo "rumene romane", a hvalijo druge, ker vedo, da se bo takoj uganilo, kdo so, ako povedo po pravici, kakšne knjige čitajo.

Zavedajoč se, da so petdesettisočni izvodi ustvarjeni navadno za "malokulturni fulk", se vsak čitatelj boji pregovora: "Povej mi, kaj čitaš, in vedel bom, kdo si." Od tod vse laži o knjigi. - Pravim laži, kajti, kdor izraža mnenje, o katerem ni prepričan, - laže.-

:::::

IZ ČIN-ČAJEVE TORBE.

Ne vem, čemu imamo dve besedi: življenje, razočaranje. Ali ne bi zado -
stovala ena? Itak pomenita obe eno in isto! -----

Kaj si še tako prismojen, da iščeš sočutja in usmiljenja pri zadovolj -
nih in sitih! -----

Neki kritikun je grajal te moje vrstice. Mogoče spada k tistim bitjem,
ki se razpočijo, ako jih povlečeš iz teme na čisto in svetlo ozračje. -

Naša realna okolica ? - Besede, besede, besede in ... nekaj Štempiharjev.

Ti, ki pridigaš o vesoljnem bratstvu, pridi in obišči naše "nadkulturne
strice", pa te bo minulo navdušenje! -----

Res je, dragi kruhoborec : Pekov maček je bolj koristen kot vsi lite -
rati. -----

Ko mi je katehet razlagal, da so tudi naši "nadkulturni strici" moji
bratje, sem se čutil zelo ponižanega. Na srečo me je pozneje potolaži -
la Darwinova teorija. -----

Fjok-Čin-Čajski misterij: - Fjoketo je rodil Čin-Čaja, Čin-Čaj je ro -
dil Fjokeloviča, Fjokelovič je rodil Ben-Dana, Ben-Dan je rodil Fjoketa.

Čudno, da z imenom profesor označujemo štiri vrste ljudi: koristne, ~~ada~~
~~nekoristne~~ nekoristne, inteligentne in bogataše, ki so si naslov kupili,
da bi bili "inteligentni". -----

Ako si žejen, pij. Ako si lačen, jej. - Enostavno, ne? In ~~ada~~ vendar tako
težko! -----

To so prismojenosti, ne? - Piši in pošlji pa ti kaj pametnega, toda nočem
in ne sprejemam nasvetov, ker te mi pošiljajo vsi in po pravici poveda -
no: ... me dolgočasijo. -----

: :: :: :: :: :: :: ::
: :: :: ::
: :: :: :: :: :: ::

ZA UGAN K A R J E.

Rešitev ugank v 4. številki:

1. Stolp: s, lik, pega, star, miš, h; "Štempiharski glas".

2. Pravokotnik: Pišite za "Štempiharski glas"! RAYNASTVILJ: BEN-DAN.

Dobili smo dokaj rešitev. Žrebali pa, žal, zopet nismo, ker ...

+++++++
++++
++

"Š T E M P I H A R S K I G L A S"

BO S TO ŠTEVILKO UTIHNIL.-
 :.:.:.:.:.
 ZAKON PREDPISUJE ZA VSAKO-
 :.:.:.:.
 GAR PRIMEREN DOPUST. BRANI-
 :.:.:.
 LA SVA SE DOPUSTA? A ZAKON
 :.:.:.
 JE: ZAKON! -ČE SE Z DOPUSTA
 :.:.
 SREČNO VRNEVA, BO MORDA ŠE
 :.:.
 KAJ PISARIJE, A ZA SEDAJ:
 :.:.
 NOBENE OBLJUBE!-NAJPRISRŮ-
 :.:.
 NEJŠA HVALA NAJ GRE VSEM
 :.:.
 SOTRUDNIKOM, ČITATELJEM, PRI
 :.:.
 JATELJEM IN ...TUDI KRITI-
 :.:.
 KUNOM, KI SO PROPOMOGLI, DA
 :.:.
 SE JE LIST DO SEDAJ SREČNO
 :.:.
 :PRERIVAL SKOZI ROBIDO.:
 :.:.
 P O Z D R A V L J E N I I I

:.:.
 UREDNIK IN
 :.:.
 RAVNATELJ.
 :.:.

:.:.:.:.:.:.:.:

:.:.:.
 :.:.
 :.:.
 :.:.
 :.:.
 :.:.
 :.:.
 :.:.
 :.:.
 :.:.
 :.:.
 :.:.
 :.:.
 :.:.
 :.:.
 :.:.
 :.:.
 :.:.
 :.:.
 :.:.
 :.:.

:.:.:.:.
 :.:.
 :.:.

:.:.:.:.:.:.:.:

NEODGOVORNI UREDNIK: FJOKETO. NEODGOVORNI RAVNATELJ: BEN- DAN.

:.:.:.:.:.:.:.:

:.:.
 :.:
 :.:.